

Vrijwilligerswerk

Checklist

Waar moet je als organisatie rekening mee houden als je van plan bent om een vrijwilliger vrijwilligerswerk te laten uitvoeren? Waar moet je als vrijwilliger rekening mee houden als je wilt vrijwilligen? We zetten de belangrijkste stappen op een rij.

STAP 1: Is het vrijwilligerswerk?

Ga na of de activiteiten als vrijwilligerswerk kunnen worden beschouwd. Het moet gaan om een activiteit:

- ✓ die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- ✓ die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen die niet de vrijwilliger zelf zijn, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;
- ✓ die ingericht wordt door een organisatie die niet het familie- of privéverband van de vrijwilliger zijn;
- ✓ en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract (of een aanstelling als statutair personeelslid).

STAP 2: Mag de organisatie beroep doen op vrijwilligers?

Ga na of de organisatie beroep mag doen op vrijwilligers. Dat kan enkel als ze één van de volgende vormen heeft:

- ✓ Elke feitelijke vereniging;
- ✓ of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk.

STAP 3: Ga na of de vrijwilliger vrijwilligerswerk mag uitoefenen.

Er gelden een aantal restricties:

- ✓ Personen die jonger zijn dan 16 jaar kunnen geen vrijwilliger zijn.
- ✓ Bepaalde mensen moeten eerst toestemming hebben bij de dienst die hen uitbetaalt vooraleer ze als vrijwilliger actief kunnen zijn in de organisatie. Het gaat onder andere

om personen die een werkloosheidsuitkering, een leefloon of een ziekte-uitkering ontvangen.

- ✓ De restricties voor personen die al gelijkaardig werk uitoefenen in het kader van een arbeidsovereenkomst voor dezelfde organisatie. Dat geldt ook voor de personen belast met een mandaat of die lid zijn van een bestuursorgaan van een vzw.

STAP 4: Kom de verplichtingen na (als opdrachtgever)

De opdrachtgever moet een aantal verplichtingen nakomen:

- ✓ Sluit een verzekering af voor de vrijwilliger.
- ✓ Geef informatie over de taken die hij/zij zal uitvoeren.

TIP: Er bestaat een [Vlaamse verzekering vrijwilligerswerk](#). Die verzekering is gericht op organisaties voor wie een eigen verzekering afsluiten niet verplicht of minder evident is:

- ✓ feitelijke verenigingen zonder winstoogmerk en zonder betaald personeel, geleid door minstens 2 personen, en niet verbonden aan een koepelvereniging
- ✓ vzw's die opstarten en nog geen rechtspersoonlijkheid hebben, of die deze minder dan 3 maand voor de aanvraag ontvangen hebben
- ✓ vzw's zonder personeel (personeel zien we als werknemers waarvoor je een DIMONA-aangifte doet).
- ✓ afdelingen van koepels, maar zij kunnen nog slechts specifieke activiteiten gratis verzekeren, aangezien hun koepel zelf al een verzekeringsplicht heeft.

Voordat de vrijwilliger aan de slag gaat bij de organisatie moet hij/zij geïnformeerd worden over de volgende zaken:

- ✓ de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie. Wanneer het gaat om een feitelijke vereniging, dan moet de identiteit van de verantwoordelijke van de vereniging kenbaar worden gemaakt;
- ✓ het verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk. Gaat het om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is voor bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout die een vrijwilliger veroorzaakt? Dan moet de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor die schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract worden geregeld.
- ✓ de eventuele dekking van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's door middel van een verzekeringscontract. De risico's moeten daarbij benoemd worden;

- ✓ de eventuele storting van een kostenvergoeding voor het vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval. De aard van deze kostenvergoeding en de gevallen waarin ze wordt gestort moet daarbij benoemd worden;
- ✓ het feit dat de vrijwilliger is gehouden tot een discretieplicht en, in voorkomend geval, tot het beroepsgeheim.

STAP 5: Regel de vergoeding

Als vrijwilliger kun je een **forfaitaire kostenvergoeding** krijgen of een **vergoeding** voor je **werkelijke kosten**. Zo'n vergoeding is niet verplicht. Dit zijn de regels:

- ✓ De forfaitaire vergoeding is in 2021 maximaal 35,41 euro per dag en 1.416,16 euro per jaar. Deze maxima gelden per vrijwilliger, ongeacht of je je inzet voor één of meer organisaties. Voor bepaalde sectoren (buiten de kunstensector) ligt de maximale vergoeding hoger.
- ✓ Occasionele geschenken met Sinterklaas, Kerstmis of Nieuwjaar, worden niet verrekend in de maximumbedragen voor forfaitaire kostenvergoedingen, als ze per jaar en per werknemer in totaal niet meer bedragen dan 40 euro, vermeerderd met 40 euro per kind ten laste.
- ✓ De organisatie kan ook werkelijke kosten terugbetalen. In dat geval moet de vrijwilliger bewijsstukken (treintickets, kasbonnetjes, ...) bezorgen. De kilometervergoeding bedraagt maximaal 0,3707 euro per kilometer voor verplaatsingen met de auto en 0,24 euro per kilometer voor verplaatsingen met de fiets.
- ✓ Een vrijwilliger mag tijdens hetzelfde kalenderjaar geen forfaitaire én reële kostenvergoedingen krijgen (ook niet als hij/zij voor verschillende organisaties werkt). Behalve vervoerskosten, die mag de vrijwilliger tot maximaal 2.000 keer het bedrag van de kilometervergoeding voor de wagen cumuleren met forfaitaire vergoedingen.